

Satranç

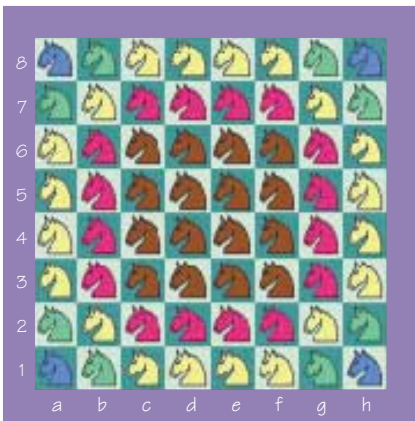
oynuyruz

"Kale Gibi Gider!"

Satranç taşlarının hareket özellikleriyle satranç tahtası arasında bazı geometrik ilişkiler vardır. Taşların konumlarını dikkatle incelediğimizde değişik şekillerle karşılaşırız.

Satranç oynarken öğrendiğim geometrik ilişkileri, büyükustaların yazdığı, ileri düzeydeki kitaplarda bile görmedim! Boş bir satranç tahtasına taşları, kontrol edebilecekleri kare sayılarına göre dizersek, çeşitli ilginç geometrik şekiller buluruz. Atların ve fillerin boş tahta üzerindeki hareketlerini aşağıdaki diyagramlarda inceleyelim:

Mavi renkli atlar sadece 2 kareyi kontrol eder. Yeşil atlar 3, sarı atlar 4, kırmızı atlar 6 ve kahverengi atlar 8 kareyi kontrol eder.

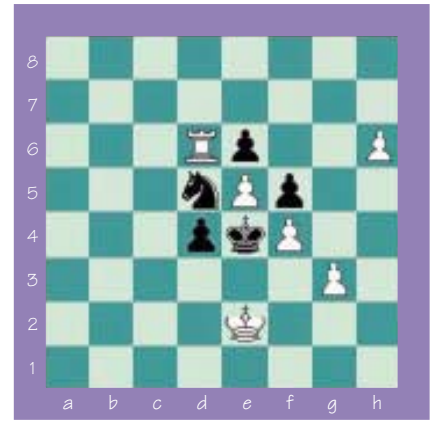

Mavi filler 7, yeşil filler 9, sarı filler 11 ve kırmızı filler 13 kareyi kontrol eder.

Kale ve vezirin hareket özelliklerini şöyle açıklayabiliriz: Boş tahtada bir kale nerede olursa olsun her zaman 14 kareyi kontrol eder. Vezirin kaç kareyi kontrol edeceğini bulmak için, fillerle ilgili diyagramımıza bakalım. Bir fil seçelim, bu filin kontrol ettiği kare sayısını bulalım ve bu sayıya 14 ekleyelim. Örneğin, yeşil bir filin bulunduğu karede bir vezir olsaydı; $9+14=23$ kareyi kontrol edecekti. Siz de kırmızı bir filin bulunduğu karede bir vezir olsaydı kaç kareyi kontrol edebileceğini hesaplayın. Doğru hesaplıyorsanız 27 bulacaksınız.

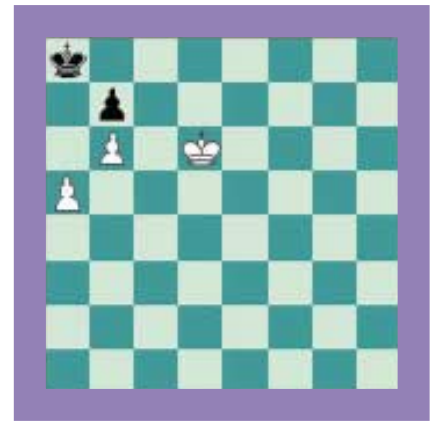
Satranç dersi veren arkadaşarımdan Yakup Bayram bir anısını şöyle anlatıyor: Öğrencilerime kale ve filin hareketlerini öğretmiştim. Sıra vezirdeydi. Önce bir kalenin üstüne bir fili yerleştirdim. Sonra da çocuklara sordum: "Böyle bir taşımız olsa nasıl hareket eder?" İçlerinden biri yanıtladı: "Kale gibi öğretmenim!" "Neden!" diye sorduğumda şu yanıtı aldım: "Çünkü kale olan bölümü tahtaya değiştir!"

Siz olsaydınız ne oynardınız? İki yıl önce bir turnuvada beyazla oynarken aşağıdaki konum oluştu. Şöyle kazandığımı gördüm: 1.Kxd5 Şxd5 2.h7 ve 1.Kxd5 oynadım. Ancak rakibim 1... Şxd5 yerine 1...d3+ oynadı. Siz benim yerimde olsaydınız nasıl devam ederiniz?

Bir hızlı satranç turnuvasında ben siyahlarla oynarken aşağıdaki konum oluştu. Sıra rakibimdeydi ve 1.a6 oynadı. Sizce ne oynamam gerekir?

Abdullah Sözen

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMLERİ:

1.tur çözümü: 1. Kxd7 Kxd7 2. Vxc6 ile kolayca kazanırsınız. Ancak sakın 1. Vxc6?? oynamayın! 1... Vxg2+! 2. Şxg2 Fxc6 dan sonra siz kaybedersiniz.
2.tur çözümü: 1... Kxb2?? 2.Vxb2 Fxc3+ 3.Fd2!! size oyunu kaybettirir.